

Dr VLADIMIR FILIPOVIĆ — PROFESOR
ZAGREBAČKOG FILOZOFSKOG FAKULTETA
I ODSJEKA ZA FILOZOFIJU U ZADRU

HEDA FESTINI

Filozofski fakultet u Zadru

UDK 101 (457.13) »501«

Izvorni znanstveni tekst,
primljen 20. V 1985.

Profesor Filipović zadužio je mnoge generacije svojih studenata, ne samo u Zagrebu, nego i u Zadru; zadužio je cijelu našu javnost ostavivši neizbrisiv trag u filozofiji i cjelokupnoj kulturi. Utjecaj njegove izgovorene i pisane riječi trajat će dugo — za generacije njegovih studenata i slušača — a i za kasnija pokoljenja.

Kao berlinski student profesor Filipović je znao istaći u svojim djelima one aspekte njemačke filozofije koji su se ugradili u zapadnoevropsku filozofiju i kulturu ostajući do danas njezinim nezaobilaznim dijelom. To se očitovalo u njegovoj *Logici* (1941), *Klasičnom njemačkom idealizmu* (1959, 4/1983) i u *Novijoj filozofiji Zapada* (1968, 4/1983). Svoj pedagoški i pravi prosvjetiteljski poziv profesor Filipović nije propustio da izrazi skoro u svakom djelu, a nadasve u djelima *Pedagogija i aksiologija* (1934) i *Moderna psihologija u pedagogiji* (1937). No, autentični filozofski interes i angažman profesora Filipovića dolaze do izražaja u djelu *Filozofija renesanse* (1956, 4/1983) i pogotovu u napisima posvećenim hrvatskoj filozofskoj baštini. Zanimanje za renesansnu misao odgovaralo je ponajviše profesorovom cjelokupnom pogledu na svijet, jer se u renesansi rodio prvi antiklerikalni i antidogmatski apel u ime humanističkih vrijednosti, što je bio trajno i profesorov *credo*. Profesor Filipović pokrenuo je nadasve značajan časopis za nas *Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine* (1975), napisavši *Predgovor* i napis *Matija Vlačić kao začetnik suvremene hermeneutike i strukturalizma*, pri čemu je najjasnije pokazao potrebnost i značajnost takvog angažmana riječima, da nam je naša »filozofska prošlost tek u isječcima i to vrlo oskudno poznata«, da su je naši ljudi ostvarivali širom naše zemlje i »dijelom kao sudionici evropskih filozofskih dijaloga kroz stoljeća«, a da mi »vrlo malo znademo o tom integralnom dijelu našega kulturnog života i stvaralaštva«. On se zato založio za urgentno sastavljanje pregleda razvoja

naše filozofske misli, jer »narodi bez svjesne kulturne prošlosti, nemaju ni svoje osebnosti«, te »... ostaju tek privjesci stranih kultura«. To je bio poziv koji je imao odaziva i koji trajno obavezuje, kako profesorove neposredne učenike, tako i sve sljedeće generacije.

Sve te svoje temeljne ideje profesor Filipović je još sugestivnije i upečatljivije prenosio na svoje slušaoce i studente, u čemu je imao velik uspjeh djelujući cjelinom svoje ličnosti — kao autoritet, kao temperamentan, duhovit i nadasve dosljedan izlagač, koji je takvim svojim predavačkim osebinama znao ponijeti i uvjeriti auditorijum, potičući neprestano živi interes za našu, evropsku i svjetsku filozofiju, za filozofiranje kao traženje aktivnog i kreativnog odnosa prema svim manifestacijama života.

Ne manji bio je profesorov praktički interes i smisao za organizacijsko proširenje poučavanja filozofije, a time i njezinog plodonosnijeg utjecaja. Zahvaljujući upravo njegovoj inicijativi zasnovan je studij filozofije u školskoj godini 1961/62. na tek otvorenom, Filozofskom fakultetu u Zadru. Otad datira Katedra za filozofiju, koja poslije postaje Odsjek za filozofiju. Profesor Filipović pronašao je prve stalne nastavnike i od samog početka pa gotovo do samog kraja svoje životne putanje, on je ne štedeći ni svoje vrijeme niti zdravlje, uvijek bio spreman pomoći zadarskom Odsjeku, bilo održavanjem nastave ili davanjem savjeta kad god je to bilo potrebno za dalji probitak i razvoj Odsjeka. Vrlo je simbolično, da je profesor Filipović predavao teorijsku filozofiju i etiku na samom početku razvoja studijske grupe, od 1961/62. do 1966/67. g. te da je pri kraju svojeg života opet priskočio u pomoć Odsjeku predajući etiku od 1979/80. do 1981/82. g. Osim toga, može se reći da su svi sadašnji članovi Odsjeka bili na neki način njegovi bivši studenti, bilo u dodiplomskom ili postdiplomskom studiju. Nekima je bio profesor dok su studirali na zagrebačkom Filozofskom fakultetu, a jednom od njih i mentor za doktorsku dizertaciju, trojici je predavao na dubrovačkom postdiplomskom studiju. Treba istaći i profesorovu nesebičnu pomoć i podršku svim članovima Odsjeka u radu na znanstvenoistraživačkim projektima, u sklopu kojih su oni često slijedili profesorov poziv da se posvete istraživanju naše starije filozofske baštine.

Zato će profesor Filipović ostati u posebnom sjećanju svojim zadarskim studentima, kao i svojim bivšim studentima, a sad nastavnicima na Odsjeku za filozofiju u Zadru.